

Treeparker helpt mee aan herstel allure Coolsingel

Platanen spelen beeldbepalende rol dankzij Treeparker-boombunkersysteem

De Coolsingel is dé boulevard van Rotterdam. Maar de allure die de negentiende-eeuwse promenade ooit had, is verdwenen. En die wil Rotterdam terug. Van de twee dubbele rijstroken voor auto's die de Coolsingel telt, verdwijnt er één. Ervoor in de plaats komt een comfortabele ruimte voor voetgangers en fietsers. Ook de platanen langs de boulevard spelen een rol in de hernieuwde majestueuze uitstraling. Maar dat gaat niet zomaar ...

Auteur: Joeri Faas

In de gemeente Rotterdam huizen 160.000 bomen. Ze voeren een strijd om elke vierkante meter. Gasleidingen, wegopbrekingen, pekkel, klinkers en asfalt: een stadsboom moet al deze omstandigheden het hoofd kunnen bieden. En als dat al lukt, heeft dat invloed op zijn conditie. Sinds deze eeuw is er meer aandacht voor de aantallen en de kwaliteit van de Rotterdamse bomen.

In 2008, het Groenjaar, lanceerde de gemeente een plan om de binnenstad te vergroenen: 'Binnenstad als City Lounge'. Een jaar later ging de aanpak van start. Remco Versteeg, projectleider Coolsingel namens het ingenieursbureau van de gemeente Rotterdam, legt uit: 'De rode draad in het project is om minder auto's in de binnenstad te krijgen en het centrum te ontwikkelen als een "stadslounge". Zo zijn onder andere de Meent, het Weena, het Binnenwegplein, de Binnenrotte, de Lijnbaan en ook het Centraal Station aangepakt. De Coolsingel is het sluitstuk in de totale operatie.'

Platanen gespaard

Duidelijk werd dat de platanen langs de Coolsingel, waarvan een deel in de jaren zestig van de vorige eeuw is geplant en de aanleg van de metro overleefde, gespaard moesten

blijven. Rotterdam voelde aan wat bomen tweeweg kunnen brengen en koos mede om die reden voor een ingrijpende aanpak. Voor het ontwerp van de nieuwe ruimte werd een prijsvraag uitgeschreven, die werd gewonnen door West 8, ontwerpbureau voor stedenbouw en landschapsarchitectuur. In april 2018 startte de uitvoering van het karwei.

In het plan van West 8 wordt de Coolsingel van een door voertuigen gedomineerde boulevard getransformeerd tot een comfortabele ruimte voor voetgangers en fietsers. Minder auto's dus, en dat gaat lukken zonder de verkeersafwikkeling voor de rest van de stad te verstoren. Aan de westkant van de trambaan ontstaat het voetgangersgebied. De bestaande tram- en ondergrondse infrastructuur blijven behouden. Zo komt de nadruk te liggen op de kwaliteit en uitstraling van de openbare ruimte, met veel details zoals kwaliteitsbestrating, siermeubels, gedecoreerde metrostations, verlichting en veel toegevoegd groen, onder meer in de vorm van *pocket parcs*.

Beeldbepalende bomen

Door te profiteren van de bestaande groene ruimte en deze te combineren met een nieuw openbaar ontwerp van hoge kwaliteit, moet

4 min. leestijd

GROEIPLAATSVERBETERING

de Coolsingel bezoekers een warm welkom bieden, op elk moment van de dag en in alle seizoenen. Henk Wallaard en Jan van den Enk, collega's van projectleider Versteeg, zijn enthousiast: 'De bomen worden weer beeldbepalend. Daar is wel wat voor nodig, want elke boom op zich scoort misschien niet meer dan een vijfje of zesje. Je ziet dat het stadsleven zwaar kan zijn voor een boom, in ieder geval langs een drukke straat als de Coolsingel.' In de nieuwe situatie worden de platanen stuk voor stuk beschermd door het Treeparker-systeem, waarvan het eerste in 2018 werd aangelegd. Het bedrijf Treebuilders is hoofdleverancier van deze boombunkers. Remco Versteeg: 'Onze eerste contacten met Treebuilders dateren van 2015, toen we aan de Binnenrotte met een min of meer gelijksoortig (boombunker)systeem werkten. Inmiddels is het systeem verfijnd en volledig modulair en aanpasbaar aan bestaande situaties.'

In de gemeente Rotterdam huizen 160.000 bomen

Unieke kans

Dat laatste was doorslaggevend om voor Treeparker te kiezen. 'Het project Coolsingel is tamelijk uniek, omdat het om het handhaven van bestaande bomen gaat', aldus Werner Hendriks, directeur van Treebuilders. 'Tegelijk wilde de gemeente Rotterdam hun situatie verbeteren. Dat kan ook met grondverbetering of met voedingspijlers. Maar omdat er heel veel open moest, ontstond de unieke kans om een aanzienlijke hoeveelheid goed doorwortelbaar volume toe te voegen. De keuze werd dus min of meer bepaald door de beperking: er wordt nú gewerkt, dus er moet nú iets aan de leefomstandigheden van de boom gedaan worden. Dankzij het modulaire systeem van Treeparker kan alles integraal in het werk worden meegenomen.'

In totaal telt de Coolsingel 250 bomen, inclusief 87 nieuwe bomen die net geplant zijn of nog geplant worden. De nieuwe bomen staan volledig in het nieuwe systeem; de bestaande bomen hebben, waar mogelijk, aan de straatzijde 'lucht' gekregen. De bestaande en ver-

dichte ondergrond is er afgegraven en daarin kwam het Treeparker-systeem – in dit geval modules van 60 centimeter hoog, gekoppeld tot een breedte van 3 meter en dat over de volle lengte waar bomen staan. Inmiddels is het systeem gevuld met bomengrond en afgedekt. Eroverheen ligt of komt de nieuwe bestrating. Joeri Faas, technisch adviseur bij Treebuilders: 'Uit onderzoek bleek dat de bomen mooi naar beneden hadden geworteld. Daardoor konden we elke boom dicht naderen bij het afgraven van de bestaande grond. Dat geeft de bomen de kans om volop nieuwe wortels aan te maken in de richting van het midden van de Coolsingel.'

Hoe werkt het Treeparker-systeem?

Het Treeparker-systeem is de nieuwste generatie ondergrondse boombunkersystemen voor bomen in *hard landscaping*. Dit systeem biedt grote hoeveelheden niet-gecomprimeerde hoogwaardige grond en maximaliseert de bruikbare ruimte onder de grond. Er is ruimte voor ongehinderde wortelgroei en tegelijkertijd ondersteuning van verkeersbelasting. Het is ideaal voor nieuwe en bestaande bomen in trottoirs, bij parkeergarages, op pleinen, groene daken en zelfs groene muren.

Het project Coolsingel is tamelijk uniek: het gaat om het handhaven van bestaande bomen

Gespecialiseerd groenbedrijf

Dat dit inmiddels gebeurt, was mooi te zien toen een klein deel van het systeem eerder dit jaar schade had opgelopen tijdens werkzaamheden. Werner Hendriks: 'Pas als de bestrating over de Treeparker is aangebracht, is de constructie op de gewenste sterkte. Het is een systeem dat aandacht behoeft zolang niet alle fases van het werk zijn afgerond. Remco Versteeg vult aan: 'De werkruiimte is beperkt, omdat er verkeer achter je langs blijft rijden. Je kunt er moeilijk draaien en helaas moeten we ook over ons eigen werk heen rijden. De *span of control* is groot; je bent met veel dingen tegelijk bezig. Het betekent dat de aannemer van veel markten thuis moet zijn.'

Daarom is het specifieke groene werk, de bouw van de Treeparkers, door hoofdaannemer Van Gelder uitbesteed aan BTL Realisatie, in samenwerking met BTL Bomendienst. 'Het inrichten van een groeiplaats voor een boom is anders dan voor een rododendron. Wij gaan verder dan het gemiddelde hoveniersbedrijf', aldus Korné den Boer, boomverzorger en European treeworker bij BTL Bomendienst. Projectleider Corné den Otter van BTL Realisatie sluit zich daarbij aan: 'Dit zijn taken die je liever door een gespecialiseerd groenbedrijf laat doen dan door een wegebouwer die het erbij doet. Dat het hier gaat om bestaande bomen, maakt het nóg belangrijker dat de bouw van de Treeparkers door experts gebeurt. Het is een grandioos systeem, dat, anders dan betonnen bunkers, áltijd op maat te maken is.'

Wortels gaan hun gang

Bij het plaatsen van de lichtmasten nabij de boombunkers werd de kans gegrepen om de in 2018 geplaatste boombunkers te openen. De vreugde was groot toen duidelijk werd dat de wortels na nog niet eens een jaar al lekker hun gang gaan. 'We weten wat dit systeem voor bomen kan doen. Maar misschien zien we de resultaten nog wel eerder dan we hoopten', aldus Remco Versteeg. Inmiddels is het project voor de helft klaar. 'We gaan nu omklappen en dan is de andere kant van de Coolsingel aan de beurt.' Dan is medio 2021 een stuk Rotterdamse grandeur in ere hersteld.

